

БӨЛІМ: ПББ ТЕСТТЕР

Қазақ әдебиеті

ЖАРИЯЛАНДЫ
15.08.2020СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/79981/

АННОТАЦИЯ / АҢДАТПА

«Қалың мал» роман. авторы – С.Көбеев 18-19 буын. өлең жазып, қазақ өлең құрылысы. жаңалық енген ақын - Т.Айбергенов А.Йасауи дүниеге келген жер - Сайрам қаласы А.Йасауидің сыншылдық дәстүрін жалғастырған зар...

1. «Қалың мал» роман. авторы – **С.Көбеев**
2. 18-19 буын. өлең жазып, қазақ өлең құрылысы. жаңалық енген ақын — **Т.Айбергенов**
3. А.Йасауи дүниеге келген жер - **Сайрам қаласы**
4. А.Йасауидің сыншылдық дәстүрін жалғастырған зар заман ақындары- **Дулат, Шортанбай**
5. Абайдың «Көңіл құсы құйқылжыр шартарапқа» өлеңіне тән тармақтар — **Шырқап, қалқып, сорғалап тамылжиды жүрек тербеп оятар басты миды.**
6. Абайдың «Сегіз аяқ» өлеңіне еліктеп жазған Қ.Аманжоловтың өлеңі — **Шықтым өмір шыңына**
7. *Ағынды менің Ақсуым, Арқырап әлі ағасың Ақиланған ашумен, Ақтарды асқар сабасын* Фигура түрі – **Ассонанс**
8. Адамды тапқырлыққа үйрететін ауыз әдебиет. түрі – **Жұмбақ**
9. *Аз жұмысты қиынсынсаң,көп жұмысқа тап боларсың. Азға қанағат етпесең,көптен құр қаларсың»* дег. мақалмен қорытатын Ыбырай әңгімесі — **Әке менбала**
10. Азау қаласында дүниеге келген жырау – **Доспамбет**
11. Ақан серіге тән емес қатар – **Қоғам қайраткері**
12. Ақан серінің әншілік өнер. ұстазы — **Біржан сал**
13. Ақан, Бүркіт, Ақбар кездесет. І.Есенберлиннің шығарма – **Қатерлі өткел**

14. Ақсақ Темір мен ақын»балладасы.авторы - **Қ.Бекқожин**
15. Алдар үйге кіріп келгенде, Бізбикенің тыққан затының аты - **Қаз**
16. Алдардың алдауына түскен арудың есімі - **Бізбике**
17. Алпамыс батыр» жырын. Алпамыстың әкесі - **Байбөрі**
18. Алпамыс батыр» жырын. құлдың есімі - **Ұлтан**
19. Алпамыс бек болған ел - **Қоңырат елі**
20. Алтынсарин шығармашылығына тән емес қатар - **Әсемпаз болма әрнеге**
21. Аңшылық туралы өлең-жырдағы сұлулық нышаны — **Аққу мен ақбөкен**
22. Аңыз әңгіме кейіпкері - **Қарашаш**
23. Аңыз әңгімеге тән сипат - **Мифологиялық геройлар мен тарихи адамдар жайында айтылатын әңгімелер**
24. Аңызға тән ерекшелік - **Тарихи шындық пен қиялға құрылады.**
25. Асан қайғының «Әй, хан, мен айтпасам білмейсің» толғауына өзекболған хан — **Жәнібек хан**
26. Асан қайғының әкесі - **Сәбит**
27. Асан қайғының ел аралауындағы мақсаты — **Ел тыныштығы**
28. Асқар, асқар, асқар тау» толғауының авторы - **Шалкиіз**
29. Атасы мұның Тоқтарбай, Халықтан асқан болды бай» деп жырланат. батыр **Қобыланды**
30. *Аттандық ұлығының қонысына, Елді сорған борсықтай болысына. Көп ерлер қаза тапты жауға аттанып. Көксеген азаттықтың соғысында. Берілген өлең жолдарын.* авторы - **Ж.Жабаев**
31. Ауыз әдебиет үлгісі — **Мақал-мәтел**
32. Ауыспалы мағынадағы мақал - **Ер қанат -ат**
33. Ә.Найманбаев автобиографиясы деуге болар ән - **Қысмет**
34. Ә.Найманбаев шығар/на жатпайтын қисса дастан - **Нартайлақ Айсұлу**
35. Ә.Найманбаев. Пушкиннен аударған шығар — **Евгений Онегин**
36. Әбіш Кекілбаевтың романы - **Аңыздың ақыры**
37. Әдебиеттің тектері көрсет - **Эпос, лирика, драма**
38. *Әй, жолаушы, болсаң осы бұлақтай бол* сөзі кездесе. Ыбырай. шығарма — **Таза бұлақ**
39. Әл-Фараби туындылары жататын кезең — **Ислам дәуіріндегі әдебиет**
40. Әмеңгерлік салт кездесетін жыр - **Қыз Жібек**
41. *Әмірің қатты Есім хан, Бүлік салып бұйырдың. Басын бер деп батырдың, Қанын ішіп қанбаққа,* өлең жолдар. авторы - **Жиёмбет**

42. Әртүрлі құбылыст. н/е белгілі бір нәрсені шамадан тыс асыра сурет -
Гипербола
43. *Балталы,бағаналы ел аман бол, Бақалы,балдырғанды көл аман бол. Теруші ем еріккенде ермек етіп, Екпе,жиде,алма ағаш,гүл аман бол, тұрмыс-салт жырлары, қай түрі* -**Көңіл күйді білдірет.өлең жыр.**
44. Балуан Шолақтың шын аты - **Нұрмағамбет**
45. Батырлар жырын басқа эпикалық жырлардан ерекшелейтін белгілер- **Басты қаһармандары: батыр, жары аты.**
46. Бөгенбай батырға жыр арнаған жырау — **Ақтамберді.**
47. Бөгенбай батыр ерлігін дәріптеп, жырына арқау еткен жырау есімі — **Үмбетей жырау**
48. Бұқар жырау өмір сүрген жылдар- **1668-1781**
49. Бір өлеңі бір елдің мұрасындай» деп бағаланған ақиық ақын - **М.Мақатаев**
50. Біржан салдың шығармашыл.дәстүрі —**Әнші ақындық дәстүр**
51. Біржанды қамшы мен сабаған адам - **Поштабай**
52. Біржанның «Шідер оқиғасына» шығарған әні - **Көлбай-Жанбай**
53. Ғ.Мұстафин. қазақ әдебиеті тарихын.алатын орны - **Жазушы**
54. Ғ.Мұстафиннің Ш.Берсиевтің өмірі туралы жазған шығармасы - **Шығанақ**
55. Ғ.Мұстафиннің «Ер Шойын» ат. тұңғыш жинағы басылған жыл - **1929ж**
56. Ғ.Мүсірепов «Ақан сері-Ақтоқты» трагедия. жазылған жыл — **1945 ж**
57. Ғ.Мүсірепов Б.Майлинмен бірігіп жазған пьесасы — **Амангелді.**
58. Ғ.Мүсірепов жазушы болуына ықпал еткен қаламгер - **Б.Өтетілеуов**
59. Д.Бабатай. «Еспембет» поэма. бас кейіпкер Еспембет кімнің қолында ер жетіп тәр— **Ер Қосай**
60. Д.Бабатайұлының «Еспембет»дастан. сурет. батыр- **Ақтамберді**
61. Даланы биіктетеміз деп тауларды аласартпайық» дег. қанат. сөз. айт. ақын ойшыл қоғам. қайраткері- **О.Сүлейменов**
62. Диуани хикмет кітап авторы-**Қ.А.Иассауи**
63. Диуани хикмет» жазылған кезең - **XII ғ**
64. Драманың түрлері көрсетілген қатар — **Трагедия,комедия,пьеса**
65. Дулат толғауларының негізгі сарыны - **Заман жайы**
66. *Егер менің тілім ертең өлерболса,Мен бүгін өлуге даярмын»жол автор -*
Р.Ғамзатов
67. *Еділ бол да, Жайық бол, ешкімнен ұрыспа* деп, елді бірлікке шақыр. Жырау -
Асанқайғы

68. Екі түрлі әлеуметтік топ балалары жайында жазылған Ыбырай әңгімесі- **Бай баласы мен жарлы баласы**
69. Еңсеп, Байсалдар кездесетін Ә.Кекілбаев. еңбегі - **Шыңырау**
70. Ер Тарғының жарының есімі - **Ақжүніс**
71. Ертегі кейіпкерлер - **Саққұлақ,Жаман**
72. Еспембет аты.Ақбөрте кім.асында оза шауып,бас бәйгені алды - **Сәтімқұл бидің асы**
73. Естемес, Оразымбет, Жаңылдар кездесетін Т.Ахтанов еңбегі — **Күй аңызы**
74. Ж.Баласағұнның еңбегі — **Құтты білік**
75. Ж.Жабаев. 1916ж ұлт азаттық қозғалысты сурет. өлеңі — **Зілді бұйрық**
76. Ж.Жабаевқа тән емес қартар - **Қоғам қайраткері**
77. Жанат, Жомарт, Жақыптар кездесетін Ғ.Мұстафиннің шығарма. - **Миллионер**
78. *Жаңбыр жаумаса жер жетім,Басшысы болмаса ел жетім,Ұқпаса айтқан сөз жетім»* мақал мәтел үлгі. қисындырып бер. сөз иесі -**Төле би**
79. Жауынгердің тұлғасы»кітап авторы -**Б.Момышұлы**
80. Жерден шыққан Желім батыр ертегісінің түрі — **Қиял ғажайып ертегілері**
81. Жетім бала арқау болған Дулат толғауының атауы - **Ақтан жас**
82. Жиреншенің ақылшы жұбайы- **Қарашаш**
83. Жұман мен Игілік ж/е Рязанов пен Ушаков кездесет. роман. авторы — **Ғ.Мүсірепов «Оянған өлке»**
84. Жыр алыбы Жамбыл өмір сүрген жыл - **1846-1945 ж**
85. Зар заман» өлең.топтама.авторы - **Ш.Қанайұлы**
86. Заттың не құбылыс.кішірейте сурет.көркем.құрал - **Литота**
87. Зере,Сүлеймен,Мұқандар кездесе.С.Мұқанов шығарма - **Саятшы Ораз**
88. Йасауи кесенесі орналасқан қала -**Түркістан**
89. Йассауидің хикметтері — **Жүзге жуық**
90. Кеңесары, Наурызбай жайлы «Батыр Науан» ат. поэма. авторы - **Қ.Бекхожин**
91. Керей қайда барасың» өлеңі. авторы - **Бұқар жырау**
92. Көмекей әулие» атанған жырау - **Бұқар**
93. *Көңілі пасық ерде дәулет болмас», «Қар қаншама қалың жауғанмен,Жазға бармас»* дег. қанат. сөз қай шығарма. алынған — **Қорқыт ата кітабы**
94. Көркем шығармада суреттелетін табиғат көрініс - **Пейзаж.**
95. Көшпенділер»трилогия.авторы -**І.Есенберлин**
96. Күлтегін» жырындағы жырау есімі -**Тонұқұқ**
97. Күлше қыз жырының түрі — **Лиро эпостық жырлар**

98. Күмбір-күмбір кісінетіп» толғауын жазған жырау - **Ақтамберді**
99. Қ.Аманжолов 1936ж жазыл. Ақын, күш қайратын, дарын ерекшелі. байқат. шығарма - **Хантәңірі**
- Қ.Аманжолов Ақын өлімі туралы аңыз поэма. басты кейіп - **А.Жұмағалиев**
  - Қ.Аманжолов Низамиден аударған шығармасы - **Ләйлі мен Мәжнүн**
  - Қ.Аманжолов тұңғыш өлеңдер жинағы — **Өмір сыры**
  - Қ.Аманжолов. әні - **Туған жер.**
-
- Қазақ әдебиетіндегі драма. шығарма. классикалық үлгі. тудырған жазушы - **М.Әуезов**
  - Қазақ поэзиясы. өлең ырғағының негіз. бөлшегі буын саны тұрақты келетін өлең жолы - **Тармақ**
  - Қазақ халық поэзия. түрлері жөнінде еңбегінің авторы - **Ш.Уәлиханов**
  - Қазақтың шешендік сөз тарихы бастау алатын кезең — **XII-XIII**
  - Қамар сұлу» романын. авторы - **С.Торайғыров**
  - Қан мен тер»трилогиясының авторы- **Ә.Нұрпейісов**
  - Қарлығаш би», Қарлығаш әулие атанған би — **Төле би**
  - Қатша,Сәлмен,Жарасбайлар арқау бол.М.Әуезов.шығарма - **Қараш-Қараш оқиғасы**
  - Қобыландының әкесі - **Тоқтарбай**
  - Қозы Көрпеш Баян сұлу» жырын жазып алып, поэма жазуды жоспарлаған орыс ақыны - **Пушкин**
  - Қозының намысын қорғаушы - **Айбас**
  - Қорғансыздың күні әңгіме. аңыз кейіпкері - батыр бейнесі - **Күшікбай**
  - Қорытынды ойы, түйіні жоқ, тыңдаушы өзі тұжырымдайтын халық ауыз әдебиетінің түрі - **Мәтел**
  - Құбылысты н/е затты басқа нәрсемен салыстыру арқы. сипаттау - **Теңеу**
  - *Құлағына батырдың, Бір дауыс кеп шулайды. Арғы атасынан сол таудың. Бұрқыраған бу шықты. Шуылдаған шу шықты* — үзін. алынған жыр — **Қобыланды батыр**
  - Құмырсқа ізімен табылған қыз ертегісі — **Күн астындағы Күнекей қыз**
  - Құрманғазы тур жазыл «Кісен ашқан» поэма .авторы - **Ж.Молдағалиев**
  - Құрмаш, Жамалдар кездесетін М.Мақатаев шығар - **Ару-ана**
  - Құтты білік» жырын. Әділет бейнесін. кейіпкер - **Күнтуды. (Әділет бейнесі -**

**Күнтуды, бақ-дәулет бейнесі - Айтолды, ақыл-парасат бейнесі -
Ұғдүлміш, қанағат-ынсап бейнесі - Ордгүрміш)**

- Құтты білікте» кездеспейтін кейіпкер - **Талап**
- Құтты біліктегі» көтерілген негіз. мәселе — **Адам оның кемелдену жолдары**
- Қыз Жібек» жырына өзек болған оқиға -**Екі жас арасындағы шынайы махаббат**
- Қыз Жібек»жыр.Сырлыбай хан ақын уәзірі есімі - **Қаршыға**
- Қызылбелбеу», «Құбажон», Мейізгек деген жер, тау аттары кездесетін жырдың түрі - **Қозы Көрпеш Баян сұлу**
- *Қынама бешпент қынадым,Әзілмен сізді сынадым.Сынамаққа біз сөзді. Әзіл қылып айтып ем* - **Қыз Жібек**
- Лиро-эпостық жырлар. негізгі кейіпкерлері — **Қарапайым адамдар**
- М.Әуезов алғашқы әңгіме. «Қорғансыздың күні» жариялан жыл - **1921 ж**
- М.Әуезов.аударма.тән емес қатар - **Е.Онегин**
- М.Қашқари «Түркі сөздерінің жинағы» ат. еңбегі. тайпалар саны- **29**
- М.Шаханов Араман өлең. басты кейіпкер - **Әбу Насыр Әл Фараби**
- Маңмаңгер әнінің авторы - **Ақан сері**
- Махамбет жаратылысы аса сирек құбылыс» дег. жолдар. авторы - **З.Қабдолов**
- Махамбет күйі - **Жұмыр қылыш**
- Махамбет.Исатайға арнаған өлең - **Тарланым**
- Махамбетті өлтірген адам - **Ықылас**
- Мәңгілік өмірді аңсайтын аңыз кейіп - **Қорқыт.**
- Менің таулықтарым.Өздеріңнің жалаң жабайы жартас.сүйіндер.дег.жол автор - **Р.Ғамзатов**
- Метафораны тап - **Ақын жел есер, гулер жүйрік желдей,Ақын от лаулап жанар аспанға өрлей.**
- Музыканың үлкен кітабы» еңбегінің авторы — **Әл Фараби**
- Мұқағалиға алтын қаламын сыйға тартқан жазушы - **Ғ.Мүсірепов**
- Мұса Жалелдің қайтыс болған жері - **Моабит түрмесінде**
- Мұса Жәлел өлеңдерінің жалпы саны - **115**
- Мұса Жәлелдің алғаш. өлеңі шыққан газет - **Қызыл жұлдыз**
- Мұса Жәлелдің туған жылы - **1906 ж**
- Нәрестенің дүниеге келуіне қатысы жоқ салт - **Тойбастар**
- Негізгі кейіп. кеңес армиясының офицері Қасымбектің жары Назира (Надя) тур. баяндалат. Т.Ахтановтың туындысы - **Шырағың сөнбесін**

- *Он алтыға келгенде қыздың жасы,Төгіліп тізесіне түсті шашы, Қаламмен жалғыз сызық тартқандай боп, Қиылды қап-қара боп қиғаш қасы.* Қыздың портреті берілген поэманың авторы –**С.Мұқанов «Сұлушаш»**
- Отанын сыртқы жаулардан қорғау, ел тәуелсіздігі үшін күрес басты тақырыбы болған ауыз әдебиетінің түрі – **Батырлар жыры**
- Отырар» поэмасының авторы – **М.Шаханов**
- Өз шығарма орыс тіл.жазған.қазақ ақыны – **О.Сүлейменов**
- Өзін «айдаса, қойдың көсемі, сөйлесе, қызыл тілдің шешені» деп таныстыр. жырау –**Қазтуған**
- Өлең жыр.тармақ соңында.бірнеше буын келесі тармақ сәйкес буындар.үйлесуі –**Ұйқас**
- Өлең ішіндегі аяқталған бір ойды білдіретін топталған бөлшек – **Шумақ**
- Өлеңнің әрбір жолы – **Тармақ**
- Патша әмірі тарылды өлең. авторы — **Ж.Жабаев**
- Р.Ғамзатов ұлты – **Дағыстан**
- Ралистік оқиғалар,өмірде болған адамдар,олар.тапқыр сөздері әңгімеленетінауыз әдебиетінің көркем түрі – **Шешендік сөздер**
- С.Бегалин Шоқанға арнап жазған шығармасы- **Бала Шоқан**
- С.Көбеев «Қалың мал» роман. Ғайшаны айттырған бай есімін тап – **Тұрлығұл**
- С.Мұқанов мемуарлық шығарма — **Өмір мектебі**
- С.Мұқанов.Ш.Уәлиханов өміріне арналғ.тарихи роман – **Аққан жұлдыз**
- Сейілдің ұлы Қараман кездесетін жыр — **Қобыланды батыр жыры**
- *Сен жер болдың нәсер болып төгілсем, Шұғыласың қара бұлт боп көрінсем Мен түн болсам,сен таң болдың жаңа атқан.* Фигураның қай түрі – **Антитеза**
- Серінің бойына тән қасиет-**Ақын,сазгер,әнші**
- *Сол қыздың он жетіге келген жасы,Оралған аш беліне қолаң шашы, Қап-қара қарлығаштың қанатындай.* Үзінді қай шығармадан – **Көкшетау**
- Сұратқан хан ақымақ па, сұраған сен ақымақ па? дег. жолдар автор – **Жиренше**
- Сүйгеніне «Қолан шашты, қой көзді, алшаңдаған аруым» жолдарын арнаған батыр — **Ер Тарғын**
- Сүйінбай менің пірім деген ақын – **Жамбыл**
- Сыпыра жырау кездесетін жыр – **Ер Тарғын**
- Сырттандар» ертегіс.баланың мінген тұлпары – **Кербесті**
- Т.Молдағалиев «Студент дәптері»ат.тұңғыш өлең жина – **1957 ж**

- Т.Рысқұлов арқау болған Ш.Мұртазаның туындысы – **Қызыл жебе**
- Таңсық, Айдос, Тайлақ кездесетін жыр – **Қозы Көрпеш Баян сұлу**
- Тапқырлықты, аңғарпаздықты қажет ететін ауыз әдеб. түрі – **Жұмбақ**
- Тарихта болған белгілі адамдардың атына, іс-әрекетіне бай/ты туған көркем шығарма **Аңыз әңгіме**
- Тәңірберген, Ақбала, Еламаннар кездесет. Ә.Нүрпейісов. шығармасы — **Қан мен тер**
- Тоғыз ұлынан айырылып, қан жұтқан кейіпкер – **Базарбай**
- Тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйіні — **Мақал мәтел**
- Тұлпарына «Айналайын» деп тіл қатқан батыр – **Ер Тарғын**
- Түрік тілінің сөздігін жазған ғалым — **М.Қашқари**
- Түсінде Қызыр атаның батасын алған ақын – **Шортанбай/ Сүйінбай**
- *Тіл алсаң, іздеп қоныс көр, Желмая мініп жер шалсам, Тапқан жерге ел көшер.* – үзін. авторы – **Асан қайғы**
- Ұзатылған қыздың айтатын өлеңі – **Сыңсу**
- Үш адамның сұқбатына құрылған Ыбырайдың әңгімесі — **Таза бұлақ.**
- Ш.Құдайбердіұлы. поэмасы тап – **Нартайлақ Айсұлу**
- Ш.Уалиханов. айтуынша «Алтынорда дәуірінде болған тарихи адамдар туралы» ауыз әдеб. түрі— **Батырлар жыры**
- Ш.Уәлиханов алғаш рет қазақ ауыз әдебиеті: қай жырын қағазға түсірді. — **Қозы Көрпеш-Баян сұлу жыры**
- Ш.Уәлиханов пьесасының авторы – **С.Мұқанов**
- Шалкиіздің *«Бір жақсымен дос болсаң, Азбас-тозбас мүлкі етер. Бір жаманмен дос болсаң, Күндердің күні болғанда, Бар ғаламға күлкі етер»* жолдарын. негізгі ой — **Жарық пен күңгірттік**
- Шәкәрім алғашқы өлеңін кімге арнаған – **Әкесіне**
- Шешендік арнау — **Үлкен алдында иіліп сөйле, Кіші алдында сызылып сөйле.**
- Шоқанның Потанинмен танысқан жері – **Сібір кадет корпусында**
- Шортанбай әкесі – **Қанай**
- Шортанбай мұрасы туралы алғаш рет оң пікір білдірген — **М.Әуезов**
- Шортанбай толғауларының негізгі тақырып. — **Саяси-әлеуметтік**
- Шығыстың Аристотелі» атанған ғалым — **Әл-Фараби**
- Ы.Алтынсарин «Мұсылмандық тұтқасы» оқу құралы қашан, қайда басылып шықты – **1883жҚазанда**

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.